24ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 6467 — 16 ԱՊՐԻԼ 1907 — ԱԻԱԳ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 16 ՐԷՊԻ-ԻԼ-ԷՎՎԷԼ 1325 — 29 AVRIL 1907 — 24me année № 6467

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
"ԱՐԵՒԵԼՔ« ՕՐԱԹԵՐԹԻ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ԳԱԼԱԹԻԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ
Կ. ՊՈԼՍԸՑ ՀԱՄԱՐ 80 Ղրս.
ԴԱՒԱՌԱԾՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ 108 »
ՕՏԱՐ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ 35 Ֆրք.
ԹՂԹԱՏԱՐԻ ԾԱԽՍԸ ՄԵԿ ՎԸՐԱՑ
20 հատ 1 դրուշնոց փուլ
1 մեծ.ի հատուով կ'ընդունուի

10 ՓԱՐԱ

Արեւելք

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

اره ولك
درعبه ده غلطه ده اره ولك غزته سی اداره خانه سی

DIRECTION
DU JOURNAL ARMÉNIEN
"ARÉVELK"
CONSTANTINOPLE - GALATA

10 PARAS

ԲԺԻՇԿԸ ԳԱՒԱՌԻ ՄԷՋ

Դաւառային չա՛տ մը քաղաքներու մէջ, դեռ պէտք եղած կերպով չէ ըմբռնուած բժիշկին դերը և առողջապահութեան կարեւորութիւնը։ Ռամիկը սահմանին սրբագրիչի մեծամեծ նախապաշարումներ ունի այդ մասին։ Բժիշկին ներկայութիւնը աւելի հանդերձեալին գաղափարը կ'արթնցնէ ընտանիքէն ներս և հիւանդին մնարին քով, քան ապաքինման յոյսը արծարծելու և մխիթարութիւն հայթայթելու։ Բժիշկ կը կանչուի հիւանդի մը համար ա՛յն ատեն, երբ քահանայ հրաւիրելու անխուսափելի հարկը ներկայացած է պէտս։ Շատ անգամ բժիշկը կը բերուի, լո՛ւ մեղադրանքէ ղերծ, խղճահարութենէ ազատ մնալու դիտումով աւելի, քան իրապէս դարմանին պատակով։ Այս հանգամանքներուն մէջ, բնականաբար գոյացած արդիւնքը ոչինչի հաւասար բան մը կ'ըլլայ միայն։ Անհնգութեան, բժիշկէ խուսափելու տգիտութեան զոհերը, օրինակներով կարելի է համրել։ Շատ հեղ անոյշ հիւանդութիւններ մահաբեր հետեւանքներ կ'ունենան այս պատճառով և յաճախ ի զուր կը մարին շատ մը արուներ օր ու լոյս չտեսած, մինչդեռ պզտիկ նախազգուշութիւն մը և քիչ մը թօթափում նախապաշարումի՝ բազմաթիւ կեանքեր պիտի կրնար արժել։ Փոքր տղոց մասին ասիկա աւելի մեծ չափով մը ճշմարիտ է։ Նախախնամական բան մըն է պզտիկին կեանքը, օր արեւ տեսնել, վեր գալը։ Մանկատածութիւնը ա՛յնքան անխնամ, ա՛յնքան անտես առնուած և տղուն մեռնիլ կամ ապրիլը բացարձակապէս ճակատագրականութեան և բաղդին թողուած իրողութիւն մըն է։

Պզտիկ վիճակագրական ցանկ(*) մը հետեւեալը ցոյց կուտայ այդ մասին։

Տարի	Ծնունդ	Մահ	Ըստ հնութեան մէջ 5 տարեկանէն վար եղողներ
1897	53	56	45
1898	95	26	10
1899	87	47	27
1900	62	64	36
1901	74	57	32
1902	75	59	36
1903	76	35	16
1904	81	35	13
1905	81	50	27
1906	84	40	22
	768	469	264

Ինչպէս կ'երեւի վերի ցանկէն, տասը տարուան մէջ մեռնող տղոց թիւը ամբողջ մահերուն ճիշդ կէսէն ալ աւելին է և ինչնին կ'ապացուցանէ արդէն մեր շեշտած մանկատածութեան չգոյութիւնը։

Առողջապահիկ պայմանները գիտնալու և յարգելու ինչպէս նաեւ բժիշկին բարեբար դերը ըմբռնելու համար, հարկաւոր տարրական զարգացումը կը պակսի ընտանիքներուն։ Զարգանալու համար կրթութիւն պէտք է։ Ընթերցումն ալ որ հիմնական դաստիարակութեան թերին կրնայ լրացնել մասամբ, անտես առնուած է դժբախտաբար։ Բլլա՛յ լրագիր, ըլլա՛յ մանաւանդ գրքի ընթերցում՝ գոհացուցիչ վիճակ մը չի պարզեր։ Մեր համայնքին ընթերցասիրութեան ատիճանացոյցը տալու համար կը բաւէ մէջ բերել հետեւեալ թիւերը։ Արեւելքի՝ վեց օրինակ, Բիւզանդիոն՝ երեք, Ա. Մամուլ՝ մէկ, Լոյս՝ երեք, Մասիս՝ մէկ, Մանզումէ՝ երեք, Բիւրակն՝ երեք։

Այսքան թերթերու սպառումը իսկապէս նպաստաւոր դաղափար մը չի տար մեր ընթերցասիրութեան վրայ։ Այս թիւերուն քով աւելորդ է անգամ մըն ալ շեշտել գրքի ընթերցանութեան բոլորովին աննշան կայանալի վիճակը։ Ընթերցումը որ դաստիարակութեան մեծ պակասը պիտի կրնար լեցնել մասամբ, ահա թէ ի՛նչ ողորմելի պայմաններու մէջ կը գտնուի։ Թողլով սակայն ասիկա որ անջատ խնդիր մը կազմել ալ դառնալով մեր նիւթին, պիտի կրնանք ըսել որ եթէ երբեք վաղուց բժիշկներ հաստատուած ըլլային տեղւոյս մէջ ու իրենց ներկայութեամբ և ճարտար դարմանումներով գիտութեան բարիքները պարգեւէին մօտկն, նուազ չի պիտի ըլլար հակազդեցութիւնը։ Պառաւական աղիտաբեր դեղ դարմաններու ռամիկներու մէջ առաջ բերած դէշ տպաւորութիւնը և բժշկութեան մասին տգիտաբար կազմուած սխալ համոզումները պիտի կրնային չէզոքացուիլ։ Բայց դժբախտաբար ո՛չ մէկ բժիշկ եկած և հաստատուած է Բաբերդ մինչեւ այսօր, բացի թաղապետական բժիշկներէ։ Միայն Բաբերդ 4000 տունէ աւելի բնակչութիւն մը ունի ներկայիս և 190է աւելի գիւղերու ստուար թիւ մը, թողունք չըշակայ մէկ քանի գիւղաքաղաքները որոնք մնայուն բժիշկ չունին և յաճախ Բաբերդէն հարկադրուած են հոգալ իրենց պէտքը։ Այսքան բնակչութիւն ունեցող քաղաք մը իր գիւղերով և չըշականներով ինչո՞ւ չպիտի կրնար ապահովել մէկ երկու բժիշկի ձեռնտու նիւթական մը։ Արդարեւ ո՛և է բժիշկ գոնէ նիւթական տեսակէտով երբեք չի պիտի զղջար Բաբերդ հաստատուելով, ո՛քան ալ համանքը նախապաշարուած ըլլայ այդ մասին։

Ե. ԴԱՐԲԻՆԵԱՆ

(*) Այս ցանկը քաղած ենք Բաբերդի Առաջնորդարանի ծննդոց և մահերու տոմարներէն։

ԿԻՆԵՐՈՒ ԱՇԽԱՐՀԷՆ

ՄԱՐԴ Ի՞ՆՉՊԷՍ ԿԸ ԳԵՂԵՑԿԱՆԱՅ

Դիտութեամբ ապացուցուած ճշմարտութիւն մըն է թէ գեղեցկութիւն և առողջութիւն ներքին առընչութիւն մը ունին իրարու հետ, և հետեւաբար առողջութեան համար տարուած խնամքը՝ գեղեցկութեան համար տարուած խնամք կը համարուի։ Քաղաքակիրթ աշխարհի մէջ սա ըմբռնումը կայ հիմա թէ գեղեցկանալու համար եղած ջանքերը ունայնամտութեան հետեւանք չեն, այլ՝ բարձրագոյն կրթութեան մը ըմբռնումին հետեւանքը կամ անոր անմիջական պահանջքն են։ Այս համոզումը կ'ունենայ մարդ կարդալով մասնագէտ բժիշկ Տօքթ. Օրլովսքիի Պերլինի մէջ հրատարակած գրքոյրը, որուն անունն է Գեղեցկութեան խնամք։ Բնական է որ գեղեցկութեան խնամքի վրայ խօսող գրքի մը մէջ խնդրոյ առարկան գեղեցիկ սեռը կ'ըլլայ. բայց այրերն ալ իրենց մարմնոյն գեղեցկութեան համար օգտակար խորհուրդներ կը գտնեն անոր մէջ։

Տօքթ. Օրլովսքիի այս գրքին պարունակութիւնը թէ՛ հրանդիչ և թէ հետաքրքրական է։ Օրինակի համար, Տօքթ. Օրլովսքի յօդուած մը նուիրած է քաղաքակիրթ կանանց ուսերուն, ուր կ'ըսէ թէ հաղուադէպ է իրապէս գեղեցիկ ուսեր գտնել հիմա. մանաւանդ ուսերուն դէպ ի վերը, դէպ ի կուրծքն ու դէպ ի կոնակն ունեցած անցքերը։ Հոս, անցքակի պէտք է յիշել թէ Եւրոպայի մէջ պաշտօնական պարահանդէսներու և այլ նման երեկոյթներու ատեն գեղեցիկ սեռը տեղիքի կը զգեաւորի, այսինքն ուսամարկ. այս սովորութեան սկզբնապատճառն է ցուցնել մարմնոյն այդ մասին գեղեցկութիւնը որ առողջ կազմուածքի մը յայտարար նշանն է։ Արդ, Տօքթ. Օրլովսքի կ'ըսէ թէ գլխուն դիրքը, և նոյն իսկ ամբողջ իրանին դիրքը բարեձեւ ըլլալու համար պէտք է որ ուսերը գեղեցիկ, այսինքն ուսերու մկանները զարգացած ըլլան։ Հնդիկ աղախինները կամ միջնակարգ կիները, որոնք ծանր բեռեր իրենց գլխուն վրայ կրելով կը ճարեն օրապահիկնին, վիզի, ուսի և կուրծքի այնպիսի բարեձեւութիւն մը ունին, զորս տեսնողը կը հիանայ,—գեղեցկութիւն մը, զոր չունին բարեկեցիկ կիներ. և որ նոյն իսկ եւրոպացի կիներուն նախանձը կը շարժէ։ Եւրոպայի մէջ գեղեցկութեան համար ունեցող Նաթալի թագուհին իր հաղուագիւտ գեղեցկութիւնը կը պարտի, կ'ըսէ, օրական մէկ ժամու չափ գլխուն վրայ ջրալից սափոր մը կրելու սովորութեան։

Գեղեցկութեան խնամքի վրայ խօսող գիրքի մը մէջ բնական էր որ լայն բաժին մը տրուէր նաև կնոջ գեղեցկագոյն զարդը կազմող վարսերու խնամքին։

Հեղինակը կը պատուիրէ կնոջ, մազերը լուալէ և գլուխը մաքռելէ զատ, շաբաթը մէկ անգամ քաշքշել մազերը, այսինքն երկու ձեռքին մատները բանալով մազերուն մէջէն ամուր ան[illegible] նել և գլխուն զանազան տեղերէն մազերը բռնել, մղթէն մէկ քանի սանդիմեղր հեռաւորութեամբ և թեթեւ ի՛ն դէպ ի ետ քաշել զանոնք. ապա մազերն ի մի հաւաքելով ալ ձեռքով բռնել ամէնքը մէկէն և միւնոյն ատեն գլխուն վերեւ բռնուած ձախ դաստակին վրայ կրթնցնելով դէպ ի ետ վար քաշել. ապա երկու ձեռքին մատները այս անգամ իրարու շատ մօտեցուցած՝ վերստին սանդրի մը պէս անցընել անոնց մէջէն, որպէս զի անջատուին արմատներն թուլցած մազերը։

Նոյն յօդուածին մէջ խօսուած է նաև մազերու հիւանդութեան վրայ։ Մազերու տկարութիւնը և թափիլը գեղեցկութեան յանախադէպ թերութիւն մըն է։ Սովորաբար ամէն օր մէյ մէկ քիչ մազ կը թափի, վասն զի մազերն ալ կեանք մը ունին, այսինքն՝ իրենց ծնունդն ու մահը։ Փոքրնուած է որ օրական 50 մազ կ'ինայ գլուխէն։ Բայց երբ մազերն իրենց արմատին մէջ չորցած են, լաւագոյն է փութացնել անոնց անկումը, արանց համար խիտ սանտրով մը և կանանց համար ալ քաշելու վերոյիշեալ եղանակով։ Գլխու մորթին տկարութեան հետեւանք եղող հերթափոխութիւնը որ վերջապէս ճաղատ կ'ընէ գլուխը, աւելի յաճախադէպ է արանց քան թէ կանանց վրայ։ Կիներու համար՝ այդ մասին եղած դարմանը շատ արդիւնաւոր կրնայ ըլլալ. մինչդեռ արանց համար՝ ոչ այնչափ։ Հոս յարմարութիւն չառներ երկարօրէն բացատրել ճաղատութիւն յառաջ չգալու համար՝ հերթափոխութեան դէմ հեղինակին ցուցուած դարմանները։ Բայց ամէն պարագայի համար, կը յանձնարարէ գլխու մաքռումը (մասաժ) զոր սապէս պէտք է գործադրել. երկու ձեռքերն ալ գլխուն վրայ դնել և գլխուն մորթը ճակտի կողմէն դէպ ի ետ և մէկ ակնթարթէն դէպի միւսը տանիլ ամուր չփնտռել։ Նոյնպէս՝ ձեռքերը, ժանեկաձեւ դնել գլխուն վրայ, այսինքն չորս մատերը դէպի ետ բռնելով ճակատէն դէպ ի ծոծրակը չփել գլխու մորթը։

Վերջին ատեններս նորաձեւութեան կարգն անցնող գեղեցկացուցիչ—մարձումին համար, հեղինակը կ'ըսէ թէ «Իրաւ է ոչ մարձումը կ'անհետացնէ խրչումները, կը թարմացնէ թոյլ ու չոր մորթը և դէմքին մէկ կէտին վրայ խըռնուած ճաթլը տարածելով և ուրիշ անճարպ մնացած կէտի մը տանելով բարեձեւերեւոյթ մը կուտայ մարմնոյն եւ մորթին, բայց դործին գիտակից գործադրութեամբ միայն կարելի է ձեռք բերել այդ արդիւնքը։ Պէտք է որ ենթական բաւական ատեն ամենօրեայ դարմանի մը ենթարկել տայ ինքզինքը։ Լաւ մարձողի մը ձեռքով այդ բանին համար տեւականութիւն պէտք է. զի հակառակ պարագային՝ օգուտի տեղ մնաս առաջ կուգայ։ Մանաւանդ դէմքի մարձումը բնաւ ներելի չէ որ ենթական ինք անձամբ ընէ։ Վերջերս տեսակ մը գործիք հնարած են մարձումի համար, որ շատ անօգուտ բան է։ Ժամանակի և հոգերու հետքերը դէմքի վրայ պատկերացնող խրչումները այդպիսի խաղալիկներով չեն հարթուիր. ատոր համար կանանաւոր, ամուր, մինչեւ ոսկորներն ազդող մարձում մը պէտք է. և այդ ալ մարձումի մասնագէտը միայն կրնայ ընել։ Դէմքի խրչումներն անհետացնելու համար վեց շաբաթի և օրական առ նուազն 10-15 ձեռքի մարձում, որպէս զի գոհացուցիչ արդիւնք մը ձեռք բերել կարելի ըլլայ։ Մարձումի միակ գործիքը ձեռքն է, կ'ըսէ հեղինակը և եթէ այդ ձեռքը մասնագէտ բժշկի մը ըլլայ՝ լաւագոյն արդիւնք յառաջ կը բերէ։

Տօքթ. Օրլովսքի ուրիշ յօդուածի մը մէջ ալ կարեւոր խրատներ կուտայ եղունգի խնամքի մասին։ Եղունգները, կ'ըսէ, պէտք է սուր դմելիով կամ մկրատով մը կլոր կտրել, այնպէս որ եղունգին ծայրը հաւասար ըլլայ մատի ծայրին կլորութեան. հակառակ պարագային, տեսակ մը կ'ունենան։ Անդրադ, դատարկապորտ զարդարկոտներու յատուկ է մատդիլաձեւ երկնցնել իրենց եղունգները, և տղայամտութիւն է սայրասուր ձեւ մը տալ անոնց։ Բայց եղունգները չափազանց խոր կտրելը կամ զանոնք կրծելն ալ հիւանդագին և շատ դարշելի սովորութիւններ են, որոնց, դժբախտաբար, չափահաս անձեր ալ կ'ենթարկուին յաճախ և խրատը օգուտ չըներ իրենց։ Այդպիսի դէշ ունակութեանց ենթակայ տղոց եղունգներուն ամէն առտու, վրձինով մը, կամ բեռիիւ որ բիներն կամ եշդրեռ բուսախ քսելու է։ Բայց լաւագոյն միջոցը դաստիարակին հսկողութիւնն է։

Եղունգը, անսովոր կակղութեան կամ կարծրութեանը պատճառաւ, կրնայ ըլլալ որ կտրուած ատեն կամ ուրիշ տեղի մը դարնուած ատեն վնասուի և տեսակ մը առնէ. բայց ասիկա հոգ չէ, զի եղունգը տակաւ երկննալով դարձեալ իր նախկին ձեւը կը ստանայ։ Մարդուս ամբողջ եղունգը չորս ամսուան մէջ, արմատէն մինչեւ ծայրը կ'աճի, և հետեւաբար այդպէս երկննալով և կտրուելով, կը փոխուի։ Կարծր եղունգները կակղացնելու համար օգտակար է տաք ապի ջուրի մէջ դնել ձեռքը յաճախ, և կանոնաւոր եղունգներուն համար ալ օգտակար է դանեղով (երեք դգալ) խառն ջուրի մէջ դնել ձեռքը։

Պէտք է գիտնալ թէ, կ'ըսէ Տօքթ. հեղինակը, եղունգի հիւանդութիւնները բազմատեսակ են և անոնցմէ շատերն ալ յամառ. ուստի երկար դարմանի կը կարօտի։

Վերջապէս եղունգի գեղեցկութիւնը, անոր հաստութիւնն ու ձեւը խնամք կը պահանջէ։ Իմաստուն Ֆրանսացի մը ըսած է. «Ցուցուր ինձ եղունգներդ և քեզ ըսեմ թէ ո՛վ ես դուն։»

ԺԱՄԱՆՑԻ ԲԱԺԻՆ

ԶՈՒԱՐԹ ՆՕԹԵՐ

«ԱՆԿԱՍՏԻՈՒԹԵԱՆ ԵՐԵՍԷՆ»

Հաւատացէ՛ք, շատ խնդալս եկաւ, երբ կարդացի «Ներքին Լուրեր»ու բաժնին մէջ որ՝ մարդ մը «անկաստութեան երեսէն անձնասպան է եղեր»։

Սիրո՛յ երեսէն, վիշտի՛ երեսէն կը հասկնամ անձնասպան ըլլալը, աս ալ մինչեւ ատիճան մը նորէն։

Բայց, ելլել իր կեանքին վերջ տալ, որովհետեւ գրպանը տասնոց մը չէ մնացեր...

Վա՛յ ապուշ, վա՛յ։

Այսօր դարմանին կոր կեանքերնուն վերջ տալու գաղափարը միտուընին բերել, ո՛ւր մնաց անկաստիները, որոնց հիւանդութիւնը կարծուածին չափ անբուժելի ալ չէ, քանի որ՝ վիճակահանութեան թուղթեր ծախող հրեայ բարեկամներս կը պատառ օրը տասներկու ժամ.

«Ու կիւն ֆուգարա, եարբն զէնկին։»

Անկաստիութիւնը քանի՞ օր կը տեւէ արդէն։

Բառասո՛ւն օր։

Անկէ վերջ մարդ անկաստիութեան ալ կը վարժուի։

Արդ, անկաստիութեան երեսէն անձնասպան եղող սիրելի բարեկամս՝ կրնար իր միւս պաշտօնակիցներուն օրինակին հետեւիլ, և գրաւ կը դնեմ որ այսօր անդիի աշխարհէն մեղի չպիտի դիտէր ապաշօրէն։

Բարոյական

Ո՛վ իմ անկաստի բարեկամներս,
Անկաստիութեան երեսէն անձնասպան մի՛ ըլլաք։
Մեղք կ'ըլլայ ձեզի և... ինձի, քանի որ պ'ետի հարկադրուիմ ձեր իւրաքանչիւրին վրայ մէյ մէկ դամբանականներ հիւսել, քանզի Noblesse oblige.

ԿԱՊՈՒՇ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

ՕԳՈՒՏԱՐԵՐՈՒԹԵԱՆՆԵՐ Վ. ԺԻԼԻՆԸ

Նոյեմ Վիքեր Թակպլաքի Բարիզի Թղթակիցը ընդարձակ նամակ մը կը զրկէ իր լրագրին՝ Ֆրանսիացերման յարաբերութեանց ներկայ վիճակին վրայ՝ Ֆրանսական տեսակէտով։ Աւսակի գլխաւոր կէտերը այդ թղթակցութեան.

«Վերջին չաբաթներուն յաճախ ատրիթը ունեցայ տեսակցիլ Ֆրանսայի կողմէ Ֆրանսիացերման քաղաքականութիւնը վարող երեք անձերուն հետ՝ Պ. Բէլէմանսօ, Պ. Բիլոն և Պ. Ժիլ Բանպոն։ Ատոնց հայեցքը գրեթէ համաձայն է։ Խոստովանելով հանդերձ թէ Գերմանիոյ և Ֆրանսայի միջեւ կայ խնդիրներու շարք մը զոր կարելի չէ ձեռք առնել և զոր հարկ է վերապահել, կարելի ու բաղձալի կը նկատեն ուղղամիտ յարաբերութիւններ, նոյն իսկ բարեկամական, երկու երկիրներուն միջեւ։ Պ. Բէլէմանսօ վերջերս կ'ըսէր.— «Վատարեալապէս համոզուած եմ Գերմանիոյ կայսեր խաղաղասէր զգացումներուն համար։ Սակայն զանազան եղանակներ կան խաղաղութիւնը ըմբռնելու, և գերման պաշտօնատուներուն յաճախ չատ անհաճոյ է։» Պ. Բիլոնի մասին կը կրկնեմ ասկէ առաջ հրատարակուած տեսակցութիւնը, որով մաղթած էր թէ գերման քաղաքականութիւնը վստահութեան պատճառներ ընծայէ Ֆրանսայի։ Պ. Ժիլ Բանպոնի գալով, զայն բաւական կը ճանչնամ, որով եթէ խորհէր թէ Պերլինի մէջ ընելիք դիւանագիտական գործ մը չկայ՝ այսինքն հաշտութեան գործ մը, ահսի ֆնդոնչէբ ըլլալու պատրաստ։ Արդէն յիշեցի այն պարագան թէ Պ. Ժիլ Բանպոնի առաջին տեսակցութիւնները՝ Ֆոն Պիւլով իշխանին և Պ. Ֆոն Զիրչքիի հետ՝ շատ բարեկամական եղած էին։ Պ. Ժիլ Բանպոնի համար անակնկալ մը չեղաւ իրեն եղած լաւ ընդունելութիւնը։ Խիստ բնական գտաւ այդ ընդունելութիւնը որ կ'ըլլար Ֆրանսայի ներկայացուցչին՝ այսինքն մեծ տէրութեան մը, որուն հետ խաղաղասէր յարաբերութիւններ ունի Գերմանիա։»

Վիեննական թերթին թղթակիցը կը յարէ թէ, ինչպէս ըսաւ Պ. Բէլէմանսօ, գերման մէկ քանի պաշտօնատարներ կը դժուարացնեն յարաբերութեանց բարւոքումը։ Եթէ Գերմանները կ'ուզեն վստահութիւն առաջ բերել, պէտք է հրաժարիլ փոքր հակառակասիրութիւններէ, որոնց բարոյական արդիւնքը ցաւալի է և նիւթական օգուտն ալ միջակ։ Նոյեմ Վիքեր Թակպլաքի թղթակիցը կը յարէ.

«Գերմանիոյ կողմէ երբեմն տրուած բարեացակամութեան հաւաստիքները բաւական չեն։ Ուղիղ յարաբերութիւններէ վստահութեան անցնելու համար գործնական արդիւնքներու պէտք կայ և ատոնք իրենց ամբողջ ազդեցութիւնը այն ատեն միայն պիտի գործեն, երբ Մարոքի խնդիրը ըլլայ անոնց առարկան։ Համաձայնութիւն մը կարելի է։ Ֆրանսական կարծիքը փափաքող է անոր, պայմանով որ աննպաստ հետեւանք մը չունենայ Ֆրանսայի համար։ Ֆրանսա այնպէս կը նկատէ մոռացուցան թէ ո՛չ մէկ բան պիտի խանգարէր իր անյաղթելի քունը, սեղանի նստան, իրենց պաղած կերակուրները ուտելու համար։

—Դիտե՞ս թէ ո՛վ է այդ տղան, ըսաւ Օր. Ֆանի, առանց վիպական ու խորհրդաւոր ձեւեր առնելու, այլ ծանրախոհ պարզութեամբ։ Բիէր Պէրնալի զաւակն է։

—Բիէր Պէրնալի՞ մի... Ինք յանձնեց քեզի...

—Այո՛, նոյն ինքն։

—Բիէրի՞ հետ ժամադրութիւն տուած էիր այսօր։

—Այո՛։

—Ինչո՞ւ առաջուց չըսիր ինծի։

—Իր նամակը հակիրճ էր և գաղտնիքի մը վրայ կը խօսէր։ Մէջտեղը բան մը չկար որ քեզի իմաց տայի։

—Այս տարիքին հասնելէ և այնքան թշուառութիւններ միասին անցընելէ յետոյ իրարմէ գաղտնիք պահելո՞ւ ենք մեթէ, գոչեց Ճուլիա դառնութեամբ, որ հիւանդագին ու տենդոտ բան մը ունէր իր մէջ։

—Ճուլիա, կը տեսնես որ այսպէս չեմ ըներ, ըսաւ Ֆանի անայլայլ քաղցրութեամբ։ Եթէ երբեք Բիէր խնդրէր զործը գաղտնի պահել քենէ, պիտի մերժէի։ Բայց նախ ես տեղեակ չէի գաղտնիքին։

(Շարունակելի)

ՏԱՆԻԷԼ ԼԷՋԻԷՕՐ

ԿՆՈՋ ՄԸ ԿԵԱՆՔԸ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԶԱՒԱԿԸ

Ա.

ՓՈՔՐԻԿՆ ԷԹԻԷՆ

— Աղէկ մտածեցիր։ Դնա՛ Ֆրիքէն բեր, ըսաւ միւս քոյրը։

Ճուլիա դուրս ելաւ։ Տղան դրան բացուելուն կը նայէր չունչը բռնած և թերեհաւատ հետաքրքրութեան մը մատնուած։

Ճուլիա ներս մտաւ, ձեռքը բռնած փոքր վանդակ մը որ կռատան մը ձեւն ունէր։

Եկքանիկ մը, որ ձողիկի մը վրայ պառկած էր, լոյսէն յանկարծակիի եկած, թեւին տակէն հանեց գլուխը և մարմնոյն փակած փետուրները տարածեց։ Ցեռոյ սկսաւ թռչտիլ, զարմանքի ճիչեր արձակելով։

— Փոքրիկ թռչուն, ըսաւ տղան հմայուած։

Այդ վանկերուն ճշգրիտ արտասանութիւնը հիացում պատճառեց երկու քոյրերուն։ Այդ փոքր տղան չափահաս մարդու արտասանութիւն ունէր։ Փոքրիկ բերանէն ելլող ալեղէծ ձայնը անբացատրելի չնորհ մը ունէր իր մէջ։

— Ըսէ՛, անունդ ի՞նչ է, որպէս զի Ֆրիքէն վանդակէն դուրս հանեմ, ըսաւ Ճուլիա։

Տղան աչքերը վեր առաւ, ըսելով.

— Թիէնոս կը կոչուիմ։

Մինչ պառաւ աղջիկը կը բանար վանդակը, տղան գոչեց բարակ ձայնով մը.

—Ֆրիքէ, քովս եկո՛ւր։

Երկու քոյրերը շատ խնդացին, տղուն կատակերգական շեշտը լսելով։

Թիէնոյի մատին վրայ թառեցաւ եկքանիկը, բայց իր ցուցամատը այնքան կարճ էր որ թռչունին թաթերուն անբաւական կուգար։ Իր ձեռքին մէջ ալ առաւ զայն, սիրուն հոգածութիւններ ցոյց տալով, որպէս զի մնաս մը չհասնի խեղճ թռչնիկին։

Միեւնոյն ատեն Թիէնոս խել մը բաներ կը հառուղէր, որուն չանագրգռուած ըլլալ կը թուէր ընտելացած կենդանին. կարծես թէ այդ քնքուշ լեզուն իրեն կը յիշեցնէր անտառին մէջ երգուած եղբայրական երգերը։

—Ձեզ կը ճանչնա՞յ միթէ, հարցուց Թիէնոս, իր նայուածքը ուղղելով երկու քոյրերուն։

—Անտարակոյս։ Բովերնիս կուգայ՝ երբ կանչենք։

Ատոր փորձը կատարեցին։ Ֆրիքէ, իր անունը լսելով, յաջորդաբար գնաց թռչտիլ իր տիրուհիներուն քով։

Թիէնոս խորունկ նայուածքով մը դիտեց այդ տեսարանը։

Տղան համոզուեցաւ թէ այդ երկու պառաւ աղջիկները, որոնցմէ այնքան վախցած էր, չիկերէներ կամ մեղերաներ չէին բնաւ։ Թռչնիկը ճառուղիներ կ'արձակէր, անոնց խորչոմած մատներուն վրայ ոստոստելով։ Կարծես ըսել կ'ուզէր. «Լաւ կը խնամէք զիս։ Կը սիրեմ ձեզ։» Տիրուհիներուն թոռման այտերը կը կըտցոնարէր։

—Կ'ուզեմ որ զիս ալ համբուրէ, գոչեց Թիէնոս։

Այդ դգուանքին նշանակութիւնը շատ լաւ կ'ըմբռնէր։

Ալ եւս տղուն տգեղ ու սոսկալի չէին թուեր երկու պառաւած դէմքերը զորս կը համբուրէր Թռչնիկը։

Երբ վախն անցաւ և աւելի վստահութիւն ունեցաւ, բուռն անձկութեան տագնապը ընկճեց զինքը։ Բունը ծանրացաւ իր երկար արտեւանունքներուն վրայ, որոնք աւելի թարմագեղ ու ողորկ էին քան վարդի թերթերը։ Ի վերջոյ գոցուեցան Թիէնոյի աչքերը։ Օր. Ֆանի հազիւ ատեն ունեցաւ թեւերը բանալու։

Տղան անդիտակից կերպով ինկաւ պառաւ աղջկան ուսին վրայ։

Լռութիւն տիրեց պահ մը։ Երկու եղբայրները չէին համարձակեր չունչ առնել։

Այդ մանկան խորհրդաւորութեան հանդէպ, որուն չէին կրնար թափանցել իրենց կուսական ծերութեան մէջ, խելայեղ ու շլմորած երեւոյթ մը ունէին։

Ի՞նչպէս վարուէին այդ քերոբէի մարմնոյն հետ։ Արդեօք արթնցնէ՞ն զանի, տեղ մը պառկեցնելու համար։ Մայրութեան անտեղեակ այդ աղջիկները շուարած մնացած էին։ Սակայն մայրութեան ընդդական զգացումը կը սարսռար իրենց ընդերքին մէջ, թէեւ ապարդիւն մնացած ըլլար։

—Ճուլիա, կը վախնայի որ դժկամակութիւն պիտի յայտնէիր, ըսաւ Ֆանի մեղմաձայն։

—Ինչո՞ւ դժկամակիմ, պատասխանեց Ճուլիա, դարմանք յայտնելով, առանց ընդունելու իրեն վերագրուած արտառոցութիւնները։ Ընդհակառակը կ'երեւակայեմ որ բարի գործ մը կ'ընես և ծառայութիւն կը մատուցանես...

—Նուիրական ծառայութիւն։

—Ուրե՞մն...

Այս վերջին բառը պարզ շեշտով մը արտասանուեցաւ, ինչ որ ինքնին կը բացատրէր երկու քոյրերուն ազնիւ հոգեբանութիւնը։

—Հիմա բացատրութիւն տուր, ո՞վ է այս նոնոչիկ տղան, հարցուց Ճուլիա։

—Նախ պառկեցնենք, ըսաւ Ֆանի։

—Լա՛ւ, բայց ո՞ւր։

—Իմ անկողնիս մէջ, ըսաւ կրտսեր քոյրը։

—Աւելի լաւ չպիտի՞ ըլլայ իմինս մէջ պառկեցնել, դիտել տուաւ երէց քոյրը։

—Եթէ քանի մը օր ալ մեր քով մնայ, անկողին մը ու իր գոյքերը պիտի դրկեն, յարեց Ֆանի։

—Օ՜հ, մէկ քանի օր միայն, կրկնեց Ճուլիա հառաչագին։

Երկու պառաւ աղջիկները սկսան փափկօրէն հանուցեցնել Թիէնոն։ Երբ թեւերնուն մէջ ի յայտ եկաւ տղուն աղուորիկ, գիրուկ ու թարմ մարմինը, քունէն անչարժութեան մատնուած, երկու քոյրերը յափշտակուած մնացին, նման երկու Սուրբ Կատարինէներու, հանդէպ իրենց միթիք խօսեցեալին՝ աստուածային Յիսուս Մանուկին։

Բայց ինչ հագցնելու էր, քանի որ դիշերազգեստ չկար... խեղճ տղան պիտի մնէր։

Օր. Ֆանին մէկ քամիզօլը հագցուցին։ Այդ զգեստը իր երկայնութեամբ ու լայնութեամբ, շատ լաւ յարմարեցաւ տղուն հասակին։

Երբ Թիէնոս գլուխը դրաւ ձիւնաթոյր բարձին վրայ, ուր կը թաւալէին իր չէկ գանգուրները, և երբ երկու քոյրերը հանգիստ ինկան իրենց անկողիններուն մէջ, Ճուլիա։

—Նախ պառկեցնենք, ըսաւ Ֆանի։

—Լա՛ւ, բայց ո՞ւր։

—Իմ անկողնիս մէջ, ըսաւ կրտսեր քոյրը։

—Աւելի լաւ չպիտի՞ ըլլայ իմինս մէջ պառկեցնել, դիտել տուաւ երէց քոյրը։

—Եթէ քանի մը օր ալ մեր քով մնայ, անկողին մը ու իր գոյքերը պիտի դրկեն, յարեց Ֆանի։

—Օ՜հ, մէկ քանի օր միայն, կրկնեց Ճուլիա հառաչագին։

Երկու պառաւ աղջիկները սկսան փափկօրէն հանուցեցնել Թիէնոն։ Երբ թեւերնուն մէջ ի յայտ եկաւ տղուն աղուորիկ, գիրուկ ու թարմ մարմինը, քունէն անչարժութեան մատնուած, երկու քոյրերը յափշտակուած մնացին, նման երկու Սուրբ Կատարինէներու, հանդէպ իրենց միթիք խօսեցեալին՝ աստուածային Յիսուս Մանուկին։

Բայց ինչ հագցնելու էր, քանի որ դիշերազգեստ չկար... խեղճ տղան պիտի մնէր։

Օր. Ֆանին մէկ քամիզօլը հագցուցին։ Այդ զգեստը իր երկայնութեամբ ու լայնութեամբ, շատ լաւ յարմարեցաւ տղուն հասակին։

Երբ Թիէնոս գլուխը դրաւ ձիւնաթոյր բարձին վրայ, ուր կը թաւալէին իր չէկ գանգուրները, և երբ երկու քոյրերը հանգիստ

ՀԱՅԿԱՅԻ ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ

ԱՆՏԵՍԱՆԵԼԻ ԱՂԵՏԻՆԵՐ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՄԵՋ

«Ինչպես հայտնի է, Ռուսաստանի հարավային գավառներում ապրող հայերը ինչպես ամբողջ Ռուսաստանի հայերը, ինչպես ամբողջ աշխարհի հայերը, ինչպես ամբողջ աշխարհի մարդիկը, ինչպես ամբողջ աշխարհի մարդիկը, ինչպես ամբողջ աշխարհի մարդիկ

— Մնակեան էֆ.ի Օամ. Թատերախումբը երէկ մայրաքաղաքս վերադարձաւ Պրուսայէն, ուր տանջչորս ներկայացում տուած է, ամէնքն ալ յաջող ընդունելութիւն մը գտած։

Մեր սրամիտ աշխատակիցը, Երուանդ էֆ. Թօլայեան (Կավռոյ) որ Պրուսայէն կը գրէր մեզ իր «Զուարթ նօթերը», որոնք այնքան ախորժով կը կարդացուին, Մընակեան թատերախումբին հետ մայրաքաղաքս վերադարձած է և այսուհետև պիտի չարունակէ, Արեւելքի մէջ, իր սիրուն գրուածքները որոնք աւելի այժմէութիւն պիտի ունենան քանակաւոր, օրը օրին հետեւելով օրուան potinներուն։

ՅԻՍՆԱՄԵԱՅ ՅՈՒԲԼԵԱՆ
ՀԱՅ-ՀՌՈՄԷԱԿԱՆԱՑ Կ.-ՊԱՏՐԻԱՐՔԻՆ

Հայ-Հռոմէականաց Կ.-Պատրիարք Տ. Յոհան Սրբազան Սապպաղեանի քահանայական յիսնամեակը տօնուեցաւ երէկ առաւօտ հանդիսաւորապէս, Սաքըզ-Աղաճի սթոռանիստ Ս. Աստուածածին եկեղեցին՝ կրօնական արարողութիւններով, որմէ վերջ ընդունելութիւնք և շնորհաւորութիւնք կատարուեցան Պատրիարքարանի մէջ։ Եկեղեցին լուսազարդուած էր չքեղապէս և տաճարին ներքը գորգեր փռուած էին։ Պատրիարքարանի կողմէ յատկապէս կարգուած հրաւիրակներ՝ Հ. Գաբրիէլ Ա. վրդ. Մէնէվիշեան, Հ. Յովսէփ վրդ. Ճամճեան կ'ընդունէին եկեղեցականները, իսկ Գրիգոր և Կոմիտաս Ոսկեան և Պեարս Արապեան էֆ.ները կ'ընդունէին ուխտարկանները։ Ժամը 2ին սկսան արարողութիւնք և յորելեար Սրբազանը Պատարագ մատոյց, շրջապատուած բազմաթիւ եկեղեցականներէ։

Պատարագին աւարտումէն ետք, եկեղեցւոյ քեմէն կարդացուեցաւ Ս. Պաշին շնորհաւորութիւններն ու օրհնութիւնները ձօնող հեռագիր մը զոր Կ.-Պատրիարքին ուղղած էր Վատիկանի արտաքին գործոց քարտուղար Մէրրի տէլ Վալ կարտինալը։ Յետոյ, Պատրիարքարանի գործակատար Յովսէփ էֆ. Շէհրլեան թուրքերէն լեզուաւ Ուղերձ մը կարդաց, որով ջերմագին բարեմաղթութիւններ կ'ընէր Վեհ. Կայսեր արեւշատութեանը համար։ Բոլոր ներկաները «ամէնայնով ձայնակցեցան այս բարեմաղթութեանց։

Արարողութեանց սկիզբէն մինչեւ վերջը, եկեղեցւոյ մէջ ներկայ էին, պապական նուիրակ Մոնս. Թաչչի Բօրչելլի ընկերակցութեամբ իր փոխանորդին Մոնս. Պօրկոմանէրոյի, Գուլկարաց Ս. Էկզարքը իր փոխանորդին ու գործակատարին հետ, Յունաց Ս. Պատրիարքին կողմէ երկու եկեղեցականներ, ֆրանսական դեսպան Պ. Բոնսթան՝ խորհրդական Պ. Գօբի հետ, սպանիական դեսպան Մարքի տի Դամբօ-Սակրատօ՝ Ա. քարտուղարին հետ, Պէլճիական դեսպան կոմս տը Տիւտցէլէ՝ Ա. քարտուղարին հետ, անգլիական դեսպանին կողմէ Ա. Թարգման Պ. Լէմմ և Ա. քարտուղար Պ. Թիլլէ, ռուսական դեսպանին կողմէ Ա. քարտուղար Պ. տը Նէլիտօֆ և Գ. թարգման Պ. Վիսէրթ, գերման դեսպանին կողմէ խորհրդական Պ. տը Պէլօֆ և Ա. թարգման Տօքթ. Կիզ., աւստրիական դեսպանատան Բ. թարգման Պ. Վանձէլթ, ամերիկեան դեսպանատան Բ. թարգման Արշակ էֆ. Շմաւոնեան, իտալական ու հելլենական դեսպանատանց թարգմանները, Պարսից դեսպանատան Գ. թարգման Մէհմէտ Սալի Խան, Օամ. կայս. Պանքային Ընդհ. Տնօրէն Պ. Տրթէս, Ոստիկանութեան նախարարութեան կողմէ Մկրտիչ էֆ. Տիրացուեան, Ապտիւլ Բէրիմ փաշա, Տիւսաբ փաշա, Հայ Բողոքականաց Ազգապետ Յակոբ էֆ. Պոյաճեան, Հայ-Հռոմէական երեւելիներ, ինչպէս նաև Մխիթարեան Միաբանութեանց ներկայացուցիչ վարդապետներ և ուրիշ բազմաթիւ ծանօթ անձեր։

Եկեղեցական արարողութիւններէն ետք՝ ներկայ պաշտօնական անձնաւորութիւնները առաջնորդուեցան Պատրիարքարանի հիւրասրահը ուր իրենց շնորհաւորութիւնները յայտնեցին Տ. Սապպաղեան Սրբազանին։ Շնորհաւորական ճառեր կարդացին Հ. Պատուհասեան վրդ., Գասպրիւրի Մխիթարեան վարժարանէն, Սագըզ-Աղաճի Մխիթարեան վարժարանէն, Լուսաւորչեան Ուսումնարանէն ուսանողներ՝ Թուրքերէն և հայերէն լեզուներով։ Փաստաբան Թընկը Սիմոն էֆ. ուղերձ մը արտասանեց լատիներէն լեզուով։

** Երէկուան յոբելեանի հանդէսին, մեր Ս. Պատրիարք Հօր կողմէ ներկայացուցիչ կարգուած էին Տ. Բարգէն Ծ. վրդ. և Ազգ. Պատրիարքարանի Ա. գործակատար Սրխ էֆ.։

** Ս. Պաղը՝ Մէրրի տէլ Վալ կարտինալին միջոցաւ իր ուղղած շնորհաւորութեան և օրհնութեան հեռագրին պատասխանը Սրխ էֆ.։

** Ս. Պաղը՝ Մէրրի տէլ Վալ կարտինալին միջոցաւ իր ուղղած շնորհաւորութեան և օրհնութեան հեռագրին պատասխանը Բ. թարգման Պ. Վանձէլթ, ամերիկեան դեսպանատան Բ. թարգման Արշակ էֆ. Շմաւոնեան, իտալական ու հելլենական դեսպանատանց թարգմանները, Պարսից դեսպանատան Գ. թարգման Մէհմէտ Սալի Խան, Օամ. կայս. Պանքային Ընդհ. Տնօրէն Պ. Տրթէս, Ոստիկանութեան նախարարութեան կողմէ Մկրտիչ էֆ. Տիրացուեան, Ապտիւլ Բէրիմ փաշա, Տիւսաբ փաշա, Հայ Բողոքականաց Ազգապետ Յակոբ էֆ. Պոյաճեան, Հայ-Հռոմէական երեւելիներ, ինչպէս նաև Մխիթարեան Միաբանութեանց ներկայացուցիչ վարդապետներ և ուրիշ բազմաթիւ ծանօթ անձեր։

Եկեղեցական արարողութիւններէն ետք՝ ներկայ պաշտօնական անձնաւորութիւնները առաջնորդուեցան Պատրիարքարանի հիւրասրահը ուր իրենց շնորհաւորութիւնները յայտնեցին Տ. Սապպաղեան Սրբազանին։ Շնորհաւորական ճառեր կարդացին Հ. Պատուհասեան վրդ., Գասպրիւրի Մխիթարեան վարժարանէն, Սագըզ-Աղաճի Մխիթարեան վարժարանէն, Լուսաւորչեան Ուսումնարանէն ուսանողներ՝ Թուրքերէն և հայերէն լեզուներով։ Փաստաբան Թընկը Սիմոն էֆ. ուղերձ մը արտասանեց լատիներէն լեզուով։

** Երէկուան յոբելեանի հանդէսին, մեր Ս. Պատրիարք Հօր կողմէ ներկայացուցիչ կարգուած էին Տ. Բարգէն Ծ. վրդ. և Ազգ. Պատրիարքարանի Ա. գործակատար Սրխ էֆ.։

** Ս. Պաղը՝ Մէրրի տէլ Վալ կարտինալին միջոցաւ իր ուղղած շնորհաւորութեան և օրհնութեան հեռագրին պատասխանը Բ. թարգման Պ. Վանձէլթ, ամերիկեան դեսպանատան Բ. թարգման Արշակ էֆ. Շմաւոնեան, իտալական ու հելլենական դեսպանատանց թարգմանները, Պարսից դեսպանատան Գ. թարգման Մէհմէտ Սալի Խան, Օամ. կայս. Պանքային Ընդհ. Տնօրէն Պ. Տրթէս, Ոստիկանութեան նախարարութեան կողմէ Մկրտիչ էֆ. Տիրացուեան, Ապտիւլ Բէրիմ փաշա, Տիւսաբ փաշա, Հայ Բողոքականաց Ազգապետ Յակոբ էֆ. Պոյաճեան, Հայ-Հռոմէական երեւելիներ, ինչպէս նաև Մխիթարեան Միաբանութեանց ներկայացուցիչ վարդապետներ և ուրիշ բազմաթիւ ծանօթ անձեր։

Թէեւ ծանուցած էինք որ Ալիքսանեան էֆ.ի կողմէ պատասխան մը պիտի հրատարակենք Վ. Շահինեան էֆ.ի «Թէ ինչո՞ւ բաժնուեցաք» գրուածքին, բայց վերջին պահուն Ալիքսանեան էֆ. կը յայտարարէ մեզ թէ «Զղիշանիր պատասխանել այդ անհիմն գրուածքին»։

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻԻԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցնէ թէ Տ. և Տիկին Նազարէթ էֆ. Տ. Վարդերեան իրենց ողջագեալ մօր և մօրեղբօր հոգւոյն համար 10 օամ. ոսկի բաբեհՀաճած են նուիրել Հիւանդանոցիս։

** Նոյնպէս ի Սիվրիհիսար հանգուցեալ Մհի. Յովհաննէս էֆ. Տ. Առեփանեանի պարագային, ըստ վերջին կամաց հանգուցելոյն, 5 օամ. ոսկի նուիրած են հիւանդանոցիս, ձեռամբ Նազարէթ էֆ. Տ. Վարդերեանի։

** Մարտ 14ին հանգուցեալ Կարապետ էֆ. Տ. Եփրեմեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի մէկ օամ. ոսկի նուիրած են Հիւանդանոցիս Տեղաբ Ս. Պողոսեան Եղբարք։

(Հոգաբարձութիւն)

ՊԱՐՍԻՑ ԴԵՍՊԱՆԱՏԱՆ ՆՈՒԱԳԱՆԱԴԷՍԸ

Անցեալ տարիներու սովորական վայելուչ չքեղութեամբ և ճոխ յայտագրով, երէկ, կէսօրէն ետքը, տեղի ունեցաւ Պարսից դեսպանատան նուագանադէսը։ Պոլսոյ ամէն արուարձաններէն բազմաթիւ կառքեր ուղնդիրներու ընթացքով բազմութիւն մը առաջնորդեցին պարսկական դեսպանատուն, որուն գեղեցիկ ու միջնայարկը թանկագին գորգերով զարդարուած էին և մեծ սրահին յարակից սենեակներուն մէջ ալ Վսեմ. դեսպանին պատկանող բազմապէսի թանկագին առարկաներու, պատկերներու ժողովածուներու հաճելի և օգտակար ցուցանդէս մը կը ներկայացնէր հիւրերուն։ Այս հնութեանց, հին արուեստի գեղակերտ արտադրութեանց, թանկագին յախճապակիներու, հին դրամներու և անօթներու քով կը նշմարուէին մօտիքի սքանչելի արտադրութիւններ, զորս Նորին Վսեմութիւնը ժողված էր այլ և այլ երկիրներու մէջ իր պաշտօնավարութեան միջոցին։ Ուշադրաւ էին նաև 1899ին գումարուած Լա Հէյի Դեսպանախորհուրդին ներկայ եղող զանազան երկիրներու ներկայացուցիչներուն ստորագրութիւնը ու պատկերը։

Նուագանադէսին գեղարուեստական յաջողութիւնը որքան փայլուն՝ նոյնքան ալ գոհացուցիչ եղած է նիւթական տարիւնաւորումը, արտադրելով 600 ոսկիի չափ հասոյթ։ Վեհ. Կայսրը բարեհաճած է, նոյն նուագանադէսին առթիւ, յիսուն օամ. ոսկի պարգեւել «Տէպիսթանը Իրանեան» հիւանդանոցին ու վարժարանին։

Ա. և Ի. Պրաուն եղբարք, Մերսընիէ և Կոլէնպէրկ, նուագեցին կոտարի Quatuor à cordes կտորը իրենց արուեստին վայել ձեռնհասութեամբ։ Ֆրանսայի մեծ երգչան կոտար (1849-1895) արդէն 1865ին արժանացաւ Institut de Franceի առաջին մրցանակին (Prix Chartier) իր ջութակի համար շինած սոնատներուն համար։ Հետեւաբար ընտրութիւնը չէաւ յաջող եղած էր և Պրաուն եղբարք, որոնք մեր լաւագոյն ջութակահարներն են, իրենց նուագած կտորի բազմապիսի յուղումներն ալ լաւագոյն կերպով արտայայտեցին։

Առաջնակարգ դաշնակահար Մ. Հէկէ նուագեց Ֆրանց Լիսզի (1811-1886) երկրորդ Balladeը դաշնակի վրայ։ Իր հոգւոյն բոլոր յուզումները խտացուցած է Լիսզ այս կտորին մէջ։ Որքան մեղ յայտնի է, Լիսզ միայն երկու պալլատներ ունի և այս երկու կտորներուն մէջ ալ կրցած է իրագործել իր դաւանած այն սկզբունքը թէ ինչպէս բանաստեղծութիւնը որոշ զգացումներ և գաղափարներ կը յայտնէ, այնպէս ալ պէտք է ըլլայ երաժշտութիւնը։ Մ. Հէկէ իր նուագած կտորներուն հոգեբանութեան խորին ըմբռնումով՝ վարպետ և ճարտար էֆեքթիւսիօնով մը ազդեց նաև ունկնդիրներուն վրայ։ Մ. Հէկէ առ հասարակ դժուարին և հաստնտիր կտորներ կ'ընտրէ և այնպիսի վարպետութեամբ կը նուագէ, որպիսի վարպետութեամբ կ'ուսուցանէ։

Մ. Հէկէին հարը պահ մը լռութիւն տիրեց, ապա հետաքրքիր փափուքներ բարձրացան։ Ամէնքը դեռատի և շնորհալի Տիկին լը Բօրնէք-Մաքլէոնին կը սպասէր, որ վերջապէս բեմ նստաւ ժպտուն դէմքով և թեթեւաշարժ։ յունական դասական ճաշակով պճնուած։ Տիկին լը Բօրնէք-Մաքլէոնի արտաքին գեղեցկութիւնը արդէն բոլոր ներկաներուն սիրտը իրենց դարձեց և եթէ չնորհալի Ֆրանսուհին ոչ թէ էրար տան տաւիղը, այլ Մ. Բաքալի ջութակն ալ զարնէր, դարձեալ ոգեւորեալ ծափահարութիւններ չպիտի պակսէին։ Սակայն քննադատի մը առաջին պարքն է արուեստագէտի աչքով նայիլ բոլոր առդիսդներուն և այս տեսակէտով պէտք է ըսել թէ Տիկին լը Բօրնէք Մաքլէր չատ քիչ լուրջ զգացում կը դնէ իր զարկած լրջագոյն կտորներուն մէջ։ Դեռատի 18ամեայ Օր. Ռումանի չատ աւելի զգայուն շեշտ կը դնէր իր տաւիղի լարերուն մէջ, իսկ Տիկին Սերվանդէս իր լարերուն միջոցով կը զգար ու կը պատկերացնէր իր բոլոր յուզումները։ Այս տարբերութիւնը կրնային զգալ ամէն անոնք, որոնք երէկ Հանրի Գ. Կապրիէլ Բիէռնէի (1863) Impromptu Capriceը լսեցին։ Հարկաւ Տիկին լը Բօրնէք չատ ծափահարուեցաւ և մինչեւ անգամ տաղանձեւ ծաղկեկողով մը ալ ստացաւ։

Խիստ հաճելի անակնկալ մը պատրաստուած էր մեզ՝ նուագանադէսը կազմակերպող ճաշակաւոր անձանց կողմէ։ Յայտագրին մէջ գրուած էր թէ Օր. Ա. Հանրմեան պիտի նուագէ Ֆրանց Եօզէֆ Հայդնի (1732-1809) Andante con variazione։ Անշուշտ չատեր ինձի պէս կը կարծէին որ առնուազն 20-25 տարեկան օրիորդը պիտի տեսնէին բեմին վրայ։ Որքա՜ն մեծ եղաւ մեր զարմանքը երբ տասնամեայ սիրուն աղջիկ մը ուրիշներու օգնութեամբ բեմ հանուեցաւ և դաշնամուրին առջեւ անցնելով, անվեհեր համարձակութեամբ, և որ կարեւորն է, զգացումով նուագեց։ Մեծ ապագայ խոստացող տաղանդ ունի այդ փոքրիկ աղջիկը, որ այժմէն ալ գեղարուեստագէտի հովեր առած է և «առդիսդ» ըլլալուն պատճառով 30 տարեկան ըլլալէն առաջ չուզեր ամուսնանալ, ինչպէս ինք կ'ըսէ։ Պղտիկն Հանրմեան ուժ ամէն ի վեր Մ. Հէկէյէ ջութակի դաս կ'առնէ։ Շատ պիտի ցաւէինք եթէ Հանրմեանի ծնողքը անմոգ գտնուէին և իրենց սիրուն և տաղանդաւոր պղտիկ դստեր երաժշտական օրինաւոր cours մը անցընել չտային։ Անոնք պէտք է զգուշանան նաեւ ռեֆլամի ձեւով պղտիկին տաղանդը ցուցադրելու մարմաջէն։ Օր. Հանրմեան ալ Յայտագրէն դուրս կատարներ նուագեց և ծաղկեկողով մը ստացաւ։

Յայտագրէն դուրս Օր. Լուիզի պէյ կիրթ ձայնով երգեց Ֆրանսիս Թոմէի (ծն. 1850) Le sonnet d'amourը և ուրիշ կտորներ որոնք հաճոյքով ունկնդրուեցան և ծափահարութեամբ ու ծաղկեկողովով մը վարձատրուեցան։

Յայտագիրը վերջացաւ Մաքս Պրուխի (ծն. 1838) Adagio du Concertoյով զոր նուագեց Օր. Մ. Բէլլէկրինի։ Համակրելի և հմուտ ջութակահար մըն է Օր. Մ. Բէլլէկրինի զոր շատ անդամներ ծափահարած է Գոլոյց երաժշտասէր հասարակութիւնը, մանաւանդ պէս իւնիօն Ֆրանսէզի մէջ։ Պրուխի զորեղ կողմը խորերգն ու քօնսէրը եղած է։

Դադարի միջոցին հիւրերու արամադրութեան տակ դրուեցաւ ճոխ պիւֆէ մը, ուր զովացուցիչ ըմպելիներով և քաղցրամատ շաքարաստեղերով հիւրասիրուեցան ներկաները, որոնք ապա մեծ հետաքրքրութեամբ դիտեցին այն թանկագին իրերը՝ որոնք ցուցադրուած էին քսնսէռին յատկացուած մեծ սրահին քովինտի դակիճներուն մէջ։

Նուագանադէսին երկրորդ մասը բացաւ Պ. Հէկէ՝ նուագելով Օպէռա Բաֆի (1847-1899) Larghetto-Rigodonը, այնպէսի խոր զգացմամբ, որ ներկաները բուռն ծափահարութեամբ վարձատրեցին դաշնակին վարպետը, որ 19 տարիներէ ի վեր այլեւայլ նուագանադէսներու մէջ հարիւրաւոր կտորներ նուագած է։ Պ. Հէկէ յայտարէն դուրս նուագեց նաեւ ա'Ալպէռի Կալոքը, որու մասին խօսելու՝ Հիւանդանոցի նուագանադէսին տարի։

Տիկին լը Բօրնէք Մաքլէռ նուագեց ռուս նշանաւոր տաղանդաւոր Զապէլի մէկ պալլասը յաջող կերպով։ Դեղանի և ժպտաչուրթն ֆրանսուհին բուռն ծափերով վարձատրուեցաւ և ուրիշ կտորներ ալ նուագեց։

Օր. Մ. Բէլլէկրինի նուագեց Եէնէօ Հուպէյի (ծն. 1858 ի Բէյրգա) մէկ զգայացունց կտորը Scène de la Csarda։ Հուպէյ հունգար երգահանը դաշնակի և ջութակի համար ամէնէն ընտիր հատուածները գրած է։ Օր. Մ. Բէլլէկրինի ըմբռնումով և զգացումով արտայայտեց Հուպէյի փոթորկայոյզ զգացումները։ Օր. Բէլլէկրինի և բուռն ծափահարութիւններով վարձատրուեցաւ և յայտարէն դուրս նուագեց Մասքնէի Շերիւպինը։

Նուագանադէսի հաճելի անակնկալներէն էր նաեւ Տէր և Տիկին Արշակ Խան Դարակէօզեանի ութամեայ աղջկան Ֆրանսերէն մէկ մենախօսութիւնը, որ մանկական անմեղանկութեամբ արտասանուեցաւ և ընդհանուր զուարթութիւն պատճառեց։ Օր. Լուիզի Պէյ Թէրզիման՝ յայտարէն երկրորդ մասին մէջ երգեց Շամինատի Les rêves կտորը նոյն յաջողութեամբ։

Նուագանադէսը վերջացաւ Անտոն Ռուպինշտայնի (1829—1894), ռուս մեծ երգահանին Sparenmusik հատուածովը։ Ռուպինշտայնի գործերը բուռն զգացումներու նկարագրութեամբ կը բնորոշուին և մարդկային սրտին յուզումները գունապաչտ (coloriste) դպրոցին հետեւող նկարիչներու պէս ակնացայտ երանգներով կը ներկայացնեն։

Անոնք յանախ նուրբ երանգներով իրարու կը կապուին։ Ռուսին՝ դաշնի ամէնէն յաջող արտադրութիւնները այս վերջին դասակարգին կը պատկանին։ Այսպէս կերտուած էր անա վերոյիշեալ կտորը։ Թէ այս և թէ Ֆրանց Շուպերտի (1797-1829), արդի երգի ստեղծագործողին Prestoն մեծ յաջողութեամբ և հմտութեամբ նուագեցին Ա. և Ի. Պրաուն եղբարք, Մերսընիէ և Կոլէնպէրկ, որոնք նոյնպէս ծափերով վարձատրուեցան։

Ամէն տեսակէտով ճոխ և օրինակելի կերպով անցաւ պարսկական դեսպանատան նուագանադէսը, ուր ներկայ էին պետական պաշտօնեաներ, դեսպանական մարմնոյն ներկայացուցիչներ, սեղանաւորական և առեւտրական դասուն պատկանող ծանօթ անձնաւորութիւններ հայ և օտարազգի։ Հիւրերը ընդունուեցան և պատուասիրուեցան Վսեմ. դեսպան իշխան Միրզա Բիվա Խանի, Ա. թարգման Յովհաննէս Խանի, Բ. թարգման Արշակ Գարակէօզեան Խանի, բժիշկ Սամուէլ Խանի, թարգման Հրանտ Շամանճեան Խանի և դեսպանատան այլ պաշտօնեաներու կողմէ։

Աւելորդ չէ այս նուագանադէսին առթիւ մեր դպրոցական վարչութեանց ուշադրութիւնը հրաւիրել երաժշտութեան դասերուն վրայ։ Ո՞վ գիտէ որքան տաղանդաւոր մանուկներ, նոյն իսկ առանց իրենց տաղանդին գիտակցութիւնը ունենալու, դպրոցէն կ'ելլեն։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

ՑՈՐԵՆ		Փարա
Առաջին ճերմակ օխան		40 -41
Երկրորդ »	»	38 -39
Խառն »	»	36 -37
Զաւտարը	»	35 -
Կարծր առաջին	»	42 -43
» միջին	»	38 -40
ԱՎԻՒՐ		ԴԲՂ.
Տեղական գերմա Ա. Պարկ		80 -82
» » Բ. »		71 -

Այսօր 31 վակսն Անատոլիի ցորեն ժամանեց.

ԹԵՓ

Օխան 22 փարա

ԴԱՐԻ

Քէօսթէնճէ քիլէն 14½ -

Ռումելի 14 -

ՑՈՐԵՆԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿ

16 Ապրիլ

Նիւ-Եորք	պարապատ	83.3.4
»	մարտի համար	.
» 1907	մայիսի »	85.1.4
»	հոկտ.ի »	79.8.8
»	դեկտ.ի »	81.1.2

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Վիեննայի թերթերէն, ապրիլ 27)

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ
ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆԻ ՄԷՋ ՔԱՌԵԱԿ ԶԻՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՀԱՐԳԱՌՈՒՄԸ

ԼՈՆՏՈՆ, 26 ապրիլ.—Միջերկրականի մէջ քառեակ զինակցութեան մը զրոյցի մասին, երէկ իրիկուն հրատարակուած պաշտօնական հերքման վրայ Տէյլի Կրաֆիք հետեւեալը կը գրէ.

«Արտաքին գործոց պաշտօնատունը իմաստութեամբ վարուեցաւ Անգլիոյ, Ֆրանսայի, Սպանիոյ և Իտալիոյ միջեւ նաւային դաշնակցութեան մասին տարածուած լուրը բացարձակապէս հերքելով։ Այդ լուրը, որ սպանիացի անանուն դիւանագէտ մը հաղորդած էր Քորէսպոնտենցիա տէ Սբանիա լրաբերին, անմիջապէս տարածուեցաւ եւրոպական Մամուլին մէջ, և մեծ մտահոգութիւն պատճառեց։ Վասն զի թողուած այն զրգռականութիւնը, որ այդ լուրը յառաջ բերաւ Պերլինի և Վիեննայի մէջ, Ալֆոնս թագաւորին ամուսնութենէն ի վեր առաջին անգամն ըլլալով Սպանիոյ մէջ ալ հանգիստի մը հաղորդած էր Քորէսպոնտենցիա տէ Սբանիա լրաբերին, անմիջապէս տարածուեցաւ եւրոպական Մամուլին մէջ, և մեծ մտահոգութիւն պատճառեց։ Վասն զի թողուած այն զրգռականութիւնը, որ այդ լուրը յառաջ բերաւ Պերլինի և Վիեննայի մէջ, Ալֆոնս թագաւորին ամուսնութենէն ի վեր առաջին անգամն ըլլալով Սպանիոյ մէջ ալ հանգիստի տրամադրութիւն մը յառաջ բերաւ։ Փիչ մը խորհրդածութիւն բաւական էր այդ լուրին անհիմն ըլլալը ցուցնելու։ Արդէն, լուրջ գժտութեան պատճառ կրնար ըլլալ Միջերկրականի մէջ քառեակ զինակցութիւն մը, որուն մասնակցէր Իտալիա և ուրիշ զորս մեծ Աւստրիա։ Այդպիսի դաշնակցութիւն մը թշնամական ցոյց մը պիտի համարուէր Աւստրիոյ դէմ, որուն հետ լաւագոյն յարաբերութեանց մէջ կը գտնուինք, և բնականաբար Պերլինի մէջ ալ Երբեակ Զինակցութեան մասնակից տէրութիւնները իրարու դէմ գրգռելու փորձ մը պիտի նկատուէր։ Արդէն մտածելն իսկ թէ Սպանիա կրնայ մասնակցիլ այդպիսի կարգադրութեան մը, զարմանալի տպաւորութիւն է։ Այլիսնս թագաւորին մայրը, որ դիւանագէտ կին մըն է, և կարեւորագոյն ազդեցութիւն մը ունի Սպանիոյ քաղաքականութեան վրայ, աւստրիացի արշիդքաստուհի մըն էր, անշուշտ պիտի չպաշտպանէր այնպիսի քաղաքականութիւն մը, որ, թէև անուղղակի, կը հակառակէր իր ծննդավայրին քաղաքականութեան։ Այսպէս երբ մարդ մը մտածէ թէ Նորին Վեհափառութիւնն էր որ հիւրընկալեց Էտուարտ թագաւորը Կարդաքինայի մէջ, շուտով կը ճանչնայ թէ ո՛րչափ անհաւատալի էին այն զրոյցները որ յառաջ եկան թագաւորին այցելութենէն։ Բայց բնականաբար ակէ չի հեռուիր թէ Միջերկրական տէրութեանց միջեւ համաձայնութիւն չկայ բնաւ։ Իրենց յարաբերութեանց անկեղծութիւնն ալ իրական ապացոյց մըն է այդ ենթադրութեան դէմ, նոյն իսկ եթէ Այզեկրատի Դեսպանախորհուրդին մէջ տեղի ունեցած դէպքերը ասոր հակառակն ալ ցուցնէին թէ անենցմէ մէկ քանին փոխադարձ չահերունէն, և հետեւաբար տրամադիր են ուժ պարգաւներու մէջ հաւերաշխութեամբ գործելու։ Բայց և այնպէս գործը մինչեւ քառեակ զինակցութեան յանգելու համար չատ երկար ճամբայ մը կայ. և այդպիսի դաշնակցութեան մը համար ալ գործելու որոշ ծրագիր մը պէտք է ունենալ»։

ՍՊԱՆԻՈՅ ՁԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԵԼՄՏԱՑՈՅՑԸ

ՄԱՏՐԻԴ, 25 ապրիլ.— Նախարարաց Խորհուրդը հաստատեցաւ ծովային եւմտաց յոյցին գումարը 50 միլիոնի բարձրացնել, ինչ որ 15 միլիոնի տարբերութիւն մը կը նշանակէ նախկինէն։ Ծովային գործոց նախարարը յայտարարեց թէ անհիմն է արտասահմանի թերթերուն այն լուրը թէ իր պիւտճէն ութ տարուան մէջ 400 միլիոնի պիտի բարձրանայ։ 50 միլիոնի այս պիւտճէն առնուազն ութ տարի անփոփոխ պիտի պահուի։ Աւելցուած գումարը պիտի յատկացուի նաւահանգիստներուն ամրութեանց և զինուորական նաւաստիներու շինութեան, որով նոր նաւատորմիղ նաւերը հոն պիտի շինուին։ Հէրալտօ կը գրէ թէ Լուտաբ թագաւորին իսէալն է զինընկերութիւնը պարտաւորիչ ընել կամ Գերմանիան չեզոքացնել։ Բեզ լրագիրը կը ծաղրէ Անգլիոյ վհատութիւնը, որ սպանիական դրամով օժանդակ նաւատորմ մը չինել կ'ուզէ իրեն համար։

ԼՈՆՏՈՆ, 26 ապրիլ.— Տէյլի Թելեգրաֆ կ'իմանայ Մատրիտ թէ անգլիական Տուներու կողմէ բաղմաթիւ ճարտարգէտներ Ֆէրրոլ հասած են նաւագործարանները աչքէ անցնելու և զանազան մեծութեամբ նաւերու շինութեան յատակագիծներ ներկայացնելու համար։ Վստահարար կը հաւատան թէ Բաթիքսի նաւահանգտին նորոգութիւնները անգլիական Ընկերութեան մը պիտի յանձնուին։

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԲԱՐԻԶ, 28 ապրիլ.— Բադրի կ'ըսէ թէ նախարարապետ Պ. Բլէմանսօ որոշած է հրաժարիլ Հինգշաբթի օրը, վասն զի Դահլիճին մէջ միշտ անհամաձայնութիւն կը տիրէ, մանաւանդ թէ նախարարներէ չատերը չեն ուզեր համակարծիք գտնուիլ ծրագրի մը, որով կ'առաջարկուի դատական հետապնդում կատարել՝ ընկերվարական ու յեղափոխական կուսակցութեանց կարծեցեալ մէկ արարքին նկատմամբ։ Դատական նախարարը յայտարարեր է որ անբաւական կերպով պատճառաբանուած դատական հետապնդումները պիտի մերժուին։ Բադրի կը յարել թէ Պ. Բլէմանսօ եթէ չհրաժարի, մէկ քանի նախարարներ պիտի քաշուին։

—Սէն-Ռաֆայէլէն (Ալբ Մառիթիմ) կը հեռագրեն թէ Լյէռ դացող երկաթուղիի կառափումը մը, Ռաէյմիի կայարանին մէջ, աքցանողին մէկ սխալին հետեւանքով, ուղղուեր է դէպի մեքենաներու մթերանոցը. գիծին վրայ դարձնող տախտակ չգտնուելով, վագրաշարժը գլորեր է փոսին մէջ. առաջին վագոնը ու թղթատարութեան վագոնն ալ հետեւեր են անոր։ Տասերկու ուղեւորներ ծանրապէս վիրաւորուեր են։ Թղթատարական պաշտօնեան ալ ջախջախուեր է։

—Բարիզի Սակարանին մէջ, շաբաթ օրը, գործերը իրար սահմանափակ էին և գներու փոփոխութիւններն ալ աննշան։ Ռուսական արժէքները հաստատուն էին և Ռիո Թինթոն ալ հանդարտ։ Հրապարակը սպասելու երեւոյթը ունի հաշուեյարդարումի արդիւնքին որ երկուշաբթի տեղի կ'ունենայ։

ՊՈՒԴԱՊԷՍԻ.— Պէլճիքայի նախարարական տագնապը դեռ չկարգադրուեցաւ, վասն զի Պ. Թրուզ, որուն յանձնուած էր նոր դասկիճին կազմութիւնը, վերջին ժամուն դժուարութեանց հանդիպեցաւ. անհամաձայնութիւններ ունեցաւ Պ. Լոթէրի հետ, որուն դատական նախարարի պաշտօնը առաջարկած էր, և որ մերժեց կարգ մը դիջողութիւններ՝ անհրաժեշտ նկատուած Քանկոյի խնդրոյն մէջ։

ՆԱՓՈԼԻ.—Անգլիոյ թագաւորը ու թագուհին երէկ Նաբոլի ժամանեցին։

ԼՈՆՏՈՆ.—Թոքիոյէն կը հեռագրեն թէ Ռուսիոյ ու Ճապոնի միջեւ ձկնորսութեան վայրերու վերաբերեալ համաձայնութիւնը ստորագրուեր է։

ԲԱՐԻԶ.—Ֆրանսայի ամէն կողմերը օդերը զէշ կ'երթան։

ՌՈԶԵՐՍՊՈՒՐԳ.—Նախարարապետ Պ. Սթոլիպին ինֆլուէնցայէ կը տառապի։

—Թորթ-Արթուրի անձնատուութեան վերաբերեալ դաւը յունիսին պիտի սկսի։

ՊԵՐԼԻՆ.—Այս տեղի բժշկական հանրաբանին ուսուցիչ պիտի կարգուի Տօքթ. Պիր, փոխանակ հանգուցեալ Տօքթ. Պէրկմանի։

ՎԻԵՆՆԱ.— Տակաւին չգտնուեցաւ դիակը Տօքթ. Մոզէթիկի որ Դանուբի մէջ խեղդուեցաւ։

ՊԵՐԼԻՆԱՑ.— Վիեննայի սերպ դեսպան Պ. Սիմիչ Վիեննա դարձաւ՝ կարեւոր հրահանգներով՝ աւստրեւսերպ բանակցութեանց համար։

ՊԵՐԼԻՆ.—Գերման երեսփոխան Պ. Սէմլէր, միջազգային քաղաքականութեան վրայ խօսելով Բրքի Բաւիզիկենի թղթակցին հետ, յայտարարեց թէ ֆրանսական հանրապետութիւնը մեծ երաշխաւորութիւններ կ'ընծայէ համաշխարհային քաղաքականութեան համար, բայց թէ անգլիական համաձայնութիւնը բնաւ չի նպաստաւորեր ֆրանքեւդերման մերձեցումը, որուն վրայ խօսուեցաւ։ Պերլինի մէջ դժնդակ տպաւորութիւն մը գործեցին այս յայտարարութիւնները։

—Իսպանիայէն ներկայացուցաւ 15 միլիոն մարքի առաջին վարկ մը, Հիւսիսային ծովին ընդարձակմանը համար։ Սէմոյզ աշխատութեան ծախքը 223 միլիոն է։

ԱՔԻՆԵՐ.— Զրոյց կայ թէ Թէոդոքիսի Դարլիճը, որուն դիրքը խախտած է երեսփ. ժողովին մէջ կատարուած վերջին վիճաբանութիւններէն ի վեր, սրամտիր է հրաժարելու։

ՆԻՒ-ՅՈՐՔ.—Պ. Բուզվէլթի ճառը ձէյմսթաունի արուեստանդէսին առթիւ, կարեւոր բան մը չ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՌԱՔԻՆ

ԱՐԱՐԱՏՅԱՆ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ԿՈՂՄԻՑ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՎԱԾ

ՍՏՓԻ. Գ. ԶԱՐԵՀԻՆԻ ԵՎ ԸՆԿԵՐՆԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՎԱԾ ԱՌԱՔԻՆ ԲԱՆԿԻ ԿՈՂՄԻՑ

Գ. Զարեհին ի Ս. Ամիրեանց

Ամսական 8/20 թուականի հոկտ. 1881

Ամսական 1/14թ յառաջադրեալ և 1903 սեպտ. 1/14թ յառաջադրեալ տոկոսներ

Ամսական 10թ. Հաշուեկշիռ Ամսական 10թ. Ամսագրեալ Ամսական 10թ. Ամսագրեալ

Ամսական 10թ. Ամսագրեալ

Ամսական 10թ. Ամսագրեալ